

ПРИМЉЕНО: 26.09.2025

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група ПОКРЕТ РАДНИКА СЛОГА – СТРУКА
26. септембар 2025. године
Београд

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
01	011-1851/25		

ПРЕДСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

На основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије, члана 40. став 1. тачка 1) Закона о Народној скупштини и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине, подносим **ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ОСНИВАЊУ САВЕТА ЗА НАДЗОР ПРИМЕНЕ МЕДИЦИНСКИХ МЕРА У КРИВИЧНОМ ПРАВУ**, са предлогом да се исти узме у претрес, а све у циљу да обезбеди ефикасна, правовремена и законита примена медицинских мера према лицима на којима су ове мере примењене, како би се заштитила људска права тих лица, обезбедила одговарајућа здравствена заштита и побољшала координација између правосудних и здравствених институција.

НАРОДНА ПОСЛАНИЦА

Славица Радовановић

Сл. Радовановић

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ОСНИВАЊУ САВЕТА ЗА НАДЗОР ПРИМЕНЕ МЕДИЦИНСКИХ МЕРА У КРИВИЧНОМ ПРАВУ

Члан 1. Предмет закона

Овај закон регулише оснивање и рад Савета за надзор примене медицинских мера у кривичном праву (у даљем тексту: Савет), као и његове надлежности, структуру, обавезе и процедуре у вези са надзором над применом медицинских мера безбедности предвиђених члановима 81, 82, 83 и 84 Кривичног закона Републике Србије

Члан 2. Мисија Савета

Савет има за циљ да обезбеди ефикасну, правовремену и закониту примену медицинских мера према лицима на којима су ове мере примењене, како би се заштитила људска права тих лица, обезбедила одговарајућа здравствена заштита и побољшала координација између правосудних и здравствених институција.

Члан 3. Надлежности и задаци Савета

Савет има следеће надлежности и обавезе:

1. **Вођење евиденције о укупним и слободним капацитетима постеља**, које су предвиђене за лица којима је изречена једна од медицинских мера безбедности (хоспитализација, обавезно лечење, итд.), са циљем обезбеђења адекватног броја постеља и услова за смештај тих лица.
2. **Проверавање услова у којима се лече лица** са изреченим мерама безбедности медицинског карактера, укључујући физичке услове (болнице, специјализоване установе) и медицинску негу (лечење, терапија, едукација).
3. **Координација са судовима** у вези са свим питањима која се односе на примену медицинских мера, укључујући слање извештаја о стању лица којима су ове мере изречене и разматрање препорука за даље поступање.
4. **Формирање ad hoc комисије** која се састоји од стручњака из области права и медицине, а која врши надзор над радом специјалних установа у којима се извршавају медицинске мере безбедности медицинског карактера.

5. **Прослеђивање захтева за вештачења из домена психијатрије**, од стране судова или других релевантних институција, упућених специјализованим болницама и установама, како би се обезбедила израда неопходних медицинских вештачења за лица за која постоји законска индиција да им треба изрећи неку од медицинских мера.
6. **Формирање комисије за полагање стручног испита** за вештаке из области психијатрије, у циљу потврде стручности и квалификација вештака који се користе у поступцима везаним за примену медицинских мера.

Члан 4. Структура Савета

1. Савет се састоји од председника и 7 чланова од којих је један председник.
2. Председник Савета је особа која има научно или практично искуство од најмање 10 година у области права (дипломирани правник – мастер 300 ЕТЦ) које је везано за област мера безбедности медицинског карактера, именован од стране Владе Републике Србије.
3. Чланови Савета се бирају из реда стручњака са искуством у области права, медицине, медицинске етике, психијатрије, а њихово именовање врши Влада Републике Србије.
Услови за избор члана:
 1. Да је држављанин Републике Србије;
 2. Да има најмање седам година искуства у науци или пракси у области извршења кривичних санкција;
 3. Да није правноснажно осуђиван за кривична дела против здравља људи, нити да се против њега води кривични поступак за та дела;
 4. Да је у време избора запослен у научној или стручној институцији, односно да је професионално ангажован у области извршења мера безбедности медицинског карактера;
 5. Да поседује најмање 300 ЕСПБ бодова у оквиру своје научне области.
4. Чланови Савета се именују на период од 4 година, уз могућност поновног именовања.
5. Члан Савета може бити разрешен дужности уколико не испуњава своје обавезе или ако поступа супротно етичким стандардима.
6. Савет доноси Пословник о раду.

Члан 5.
Финансирање Савета

1. Савет се финансира из буџета Републике Србије, преко Министарства правде и Министарства здравља.
2. Финансијска средства се обезбеђују за рад Савета, као и за истраживања, анализе и извештаје које Савет буде спровео током године.

Члан 6.
Обавезе других институција

1. Министарство правде, Министарство здравља и друге релевантне институције су обавезне да пружају Савету потребне податке, информације и извештаје који се односе на примену медицинских мера предвиђених Кривичним законом.
2. Савет има право да тражи информације и од других државних органа, установа или организација у вези са питањима која су од његовог надлежности.

Члан 7.
Извештавање и јавност рада

1. Савет је обавезан да једном годишње изради **Извештај о примени медицинских мера** и достави га Влади Републике Србије, као и јавности путем објављивања на званичном сајту.
2. Савет може организовати јавне расправе, консултације и извештаје са стручњацима, организацијама цивилног друштва и релевантним институцијама.

Члан 8.
Одговорност Савета и његових чланова

1. Чланови Савета одговарају за свој рад у складу са прописима који регулишу рад државних органа и одговорност јавних функционера.
2. Уколико се утврди да је члан Савета прекршио закон или етичке стандарде, Савет може донети одлуку о његовој смени, уз обавезу да обавести Владу Републике Србије.

Члан 9.
Преузимање надлежности и процедура

1. Савет има право да предлага измене и допуне у законским актима који регулишу примену медицинских мера у кривичном праву.
2. Савет може предложити измене у вези са организацијом и радом специјализованих установа које примењују медицинске мере безбедности, како би се унапредила њихова ефикасност.

Члан 10.

Овај закон примењује се и на лица којима је у прекршајном поступку изречена заштитна мера обавезног психијатријског лечења која се извршава у здравственој установи.

Члан 11.
Прелазне и завршне одредбе

1. Влада Републике Србије ће до донесених измена и допуна овог закона, одредити рокове и начин прелазних мера за формирање и рад Савета.
2. Савет ће почети са радом у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 12.
Ступање на снагу

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Коментари и објашњења:

1. **Структура и процедуре:** Структура Савета, као и обавезе које има, су пажљиво дефинисане. Савет ће имати четири кључне функције: надзор, координација са судовима, вештачења и формирање комисија за надзор и сертификацију вештака.
2. **Финансирање и одговорност:** Закон укључује финансијске одредбе како би се омогућио рад Савета и даје одговорност за рад чланова Савета, који могу бити разрешени ако не испуњавају обавезе.
3. **Прелазне и завршне одредбе:** Одређују време када Савет треба да започне рад и који органи ће бити задужени за његово формирање и рад.
4. **Јавност рада:** Закон предвиђа транспарентност и редовно извештавање, што је кључно за одговорност јавних органа.

Објашњење кључних ставки:

1. **Вођење евиденције о капацитетима постеља:** Овај задатак се односи на праћење броја постеља доступних за лица са изреченим медицинским мерама, како би се обезбедила адекватна расподела ресурса и спречиле ситуације у којима би могла бити угрожена људска права тих лица (нпр. претрпани капацитети).
2. **Проверавање услова лечења:** Савет би надгледао све аспекте услова у којима се лече лица којима су изречене медицинске мере, укључујући физичке услове (болнице, специјализоване установе) и услове лечења (доступност адекватне медицинске неге и третмана).
3. **Координација са судовима:** Савет би редовно комуницирао са судовима, обезбеђујући да судови имају све потребне информације у вези са стањем лица на лечењу и потребним медицинским мерама.
4. **Формирање ад хоц комисије:** Ова комисија би била специјализована, а њени чланови би били стручњаци из области права и медицине. Њихов задатак би био да врше надзор над радом специјалних установа у којима се извршавају медицинске мере, што би помогло у обезбеђивању транспарентности и квалитета услуга.
5. **Вештачење из области психијатрије:** Савет би био одговоран за прослеђивање захтева за психијатријска вештачења специјализованим болницама, чиме би се обезбедило да судови добију тачне и стручне налазе о здравственом стању лица која су обухваћена медицинским мерама.

6. **Формирање комисије за полагање стручног испита за вештаке:** Ова комисија би имала задатак да постави стандарде за квалификацију вештака, чиме би се обезбедила професионалност и прецизност вештачења у вези са применом медицинских мера.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у:

- **члану 16. став 2. Устава Републике Србије**, којим се прописује да се потврђени међународни уговори и општеприхваћена правила међународног права чине саставним делом правног поретка Републике Србије и да се непосредно примењују;
- **члану 18. став 1. Устава**, који одређује да се људска и мањинска права непосредно примењују и да се законом могу уређивати само начин њиховог остваривања, у складу са Уставом;
- **члану 21. Устава**, којим се гарантује забрана дискриминације по било ком основу, укључујући психичко стање;
- **члану 68. Устава**, који гарантује право на заштиту менталног здравља;
- **члану 69. Устава**, којим је прописано да Република Србија посебну бригу посвећује заштити права психички оболелих лица;
- **члану 97. тач. 10. и 16. Устава**, који као надлежности Републике Србије утврђују:
 - организацију и надлежност органа Републике Србије (тачка 16),
 - постојање система у области здравства, социјалне заштите (тачка 10),

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Мере безбедности медицинског карактера, као што су обавезно психијатријско лечење и чување у здравственој установи, представљају сложене и осетљиве мере које се примењују према лицима која нису у потпуности кривично одговорна, али која због свог менталног стања могу бити опасна по себе или околину. Примена ових мера има двоструку функцију – заштитну и лечећу – и мора се спроводити у складу са високим стандардима стручности, хуманости и законитости.

У пракси Републике Србије евидентирају се бројни изазови у примени мера безбедности медицинског карактера:

- недостатак централизованог надзора и систематског праћења примене ових мера;
- непотпуна евиденција капацитета установа у којима се мере спроводе;
- неодговарајући услови лечења и боравка лица којима су мере изречене;
- недовољна координација између судова, здравствених установа и других релевантних институција;
- недовољна транспарентност у поступцима психијатријског вештачења и одсуство стандарда за вештаке.

Поред тога, не постоји специјализовано тело које би системски пратило примену ових мера и на стручан начин реаговало у случајевима угрожавања права и достојанства лица којима су изречене.

С тим у вези, законом се предвиђа оснивање **Савета за надзор примене медицинских мера у кривичном праву** као стручног и независног тела које ће имати надлежност да:

- води евиденције о капацитетима и условима за извршење мера;
- надгледа услове лечења и заштите лица којима су мере изречене;
- сарађује са судовима, министарствима и другим телима ради боље организације примене мера;
- учествује у поступку избора, едукације и сертификације психијатријских вештака;
- предлагачки утиче на унапређење правног оквира и организације установа.

Оснивање оваквог тела одговара пракси развијених правних система и препорукама међународних организација, укључујући Комитет УН против мучења и Европски комитет за спречавање тортуре (СРТ), који су више пута указивали на потребу за независним надзором и системским унапређењем примене психијатријских мера.

Доношењем овог закона успоставља се механизам који ће омогућити:

- ефикаснију заштиту људских права,
- унапређење правне сигурности и стручности у поступцима,
- боље коришћење ресурса и капацитета здравственог система,
- транспарентнији и одговорнији рад јавних институција у овој области.

III ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

1. Опште напомене

Спровођење овог закона подразумева оснивање и оперативно функционисање **Савета за надзор примене медицинских мера у кривичном праву** као новог, самосталног стручног тела. Рад Савета захтева ангажовање стручњака, формирање административне подршке, као и покривање трошкова техничке опреме, надзора, вештачења и стручних комисија.

2. Структура трошкова

1) Лични дохотци и накнаде

- a. Председник Савета (професионални ангажман)
- b. Чланови Савета (накнада по седници или уговор о делу)
- c. Стручна служба – административно, финансијско и правно особље (2–3 лица)
- d. **Процењени годишњи износ: ~15.000.000 РСД**

2) Материјални трошкови пословања

- a. Закуп просторија или адаптација постојећег простора
- b. Опрема (рачунари, сервер, софтвери, интернет, база података)
- c. Оперативни трошкови (струја, вода, грејање, одржавање)
- d. **Процењени годишњи износ: ~5.000.000 РСД**

3) Трошкови комисија и вештачења

- a. Накнаде за чланове ad hoc комисија
- b. Организација и трошкови полагања стручних испита за вештаке
- c. Путни трошкови и дневнице у случајевима надзора у унутрашњости
- d. **Процењени годишњи износ: ~10.000.000 РСД**

4) Истраживања, анализа и извештавање

- a. Израда годишњих извештаја, студија и препорука
- b. Сарадња са факултетима, институцијама и НВО сектором
- c. Организација јавних расправа и стручних скупова

Процењени годишњи износ: ~3.000.000 РСД

3. Укупна процена

****Укупна процењена средства потребна за спровођење овог закона износе: 33.000.000 РСД годишње (укупно око 280.000 евра по средњем курсу).**

Средства ће бити обезбеђена из буџета Републике Србије, преко надлежних буџетских линија **Министарства правде** и **Министарства здравља**, а у складу са Законом о буџету за текућу и наредне фискалне године.

IV АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

1. Циљ закона

Циљ овог закона је унапређење система примене мера безбедности медицинског карактера у кривичном и прекршајном поступку кроз:

- ефикасан надзор над применом ових мера,
- заштиту људских права лица према којима се мере примењују,
- унапређење координације између правосудних и здравствених институција,
- стандардизацију вештачења и процена менталне урачунљивости.

2. Ефекти на грађане

Позитивни ефекти:

- Заштита права и достојанства лица лишених слободе на основу менталног стања;
- Правовремена и адекватна здравствена заштита;
- Смањење ризика од злоупотреба у примени мера;
- Већа правна сигурност у поступцима који се тичу менталног здравља.

Нема негативних ефеката на права, слободе и положај грађана.

Закон има снажну социјалну и етичку димензију.

3. Ефекти на рад државне управе и јавних служби

- Унапређује координацију између судова, тужилаштва, здравствених установа и вештака.
- Подстиче институционалну одговорност и унапређује квалитет јавних услуга у области лечења и извршења мера.
- Уводи механизме праћења, евалуације и стручне анализе досадашње праксе.
- Не ствара дуплирање надлежности, већ делује као повезујући и надзорни орган.

4. Ефекти на буџет

Према процени трошкова (види одељак: *Процена финансијских средстава*), укупан износ потребан за пуно спровођење закона износи **око 33.000.000 РСД годишње**, што представља умерено оптерећење буџета и може бити интегрисано у постојеће оквире Министарства правде и Министарства здравља.

Инвестиција се оправдава очекиваним уштедама у дугорочном периоду услед:

- бољег управљања капацитетима здравствених установа,
- превенције тужби због кршења људских права,
- смањења рецидива и ефикаснијег третмана лица.

6. Ефекти на међународне обавезе

Закон је у потпуности **усклађен са међународним стандардима**, нарочито:

- Европском конвенцијом о људским правима (чл. 5, 6 и 8),
- Конвенцијом УН о правима особа са инвалидитетом,
- Препорукама Савета Европе и СРТ (Комитета за спречавање тортуре) у области менталног здравља и затворских мера.

Закључак:

Доношењем **Закона о оснивању Савета за надзор примене медицинских мера у кривичном праву**, Република Србија добија институционални механизам који ће обезбедити:

- стручан, системски и независан надзор над применом мера безбедности медицинског карактера,
- унапређену сарадњу правосудних и здравствених установа,
- бољу заштиту основних људских права лица према којима се мере примењују,
- стандардизовано поступање у области психијатријског вештачења и извршења мера.

Предложеним решењима унапређује се правна сигурност, транспарентност и хуманост система кривичноправних санкција у Републици Србији, уз уважавање међународних стандарда и препорука релевантних тела.

Имајући у виду наведено, предлагач сматра да су се стекли сви услови за **усвајање овог закона** у Народној скупштини Републике Србије.

ИЗЈАВА УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Народна посланица Славица Радовановић.

2. Назив прописа

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ОСНИВАЊУ САВЕТА ЗА НАДЗОР ПРИМЕНЕ МЕДИЦИНСКИХ МЕРА У КРИВИЧНОМ ПРАВУ

PROPOSAL LAW ON THE ESTABLISHMENT OF THE COUNCIL FOR SUPERVISION OF THE APPLICATION OF MEDICAL MEASURES IN CRIMINAL LAW

Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, с једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС“, број 83/08) (у даљем тексту „Споразум“):

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну садржину прописа,

Одредбе Споразума које се односе на нормативну садржину прописа најчешће су укључене у следеће главне области:

1. Права и слободе особа

Применом мера безбедности медицинског карактера, као што су обавезно психијатријско лечење и чување у здравственој установи, држава непосредно задире у основна права и слободе појединаца – пре свега у:

- **право на слободу и безбедност личности** (члан 27. Устава Републике Србије и члан 5. Европске конвенције о људским правима),
- **право на достојанство и хуман третман лица лишених слободе** (чл. 28. Устава и члан 3. Европске конвенције),
- **право на здравствену заштиту** (чл. 68. Устава),
- **право на правично суђење и одлуку суда у разумном року** (чл. 32. Устава и члан 6. ЕКЉП),
- **заштиту од дискриминације на основу менталног здравља** (чл. 21. Устава и антисдискриминациони закони).

У том смислу, овај закон има **превентивну и заштитну функцију**, јер установљава механизме контроле и надзора над спровођењем мера које могу озбиљно утицати на живот, здравље, слободу и интегритет појединаца.

Кључни ефекти закона по права и слободe особa:

- Пружа се институционална заштита лицима којима су изречене мере у оквиру кривичног или прекршајног поступка;
- Обезбеђује се да лечење буде засновано на стручности, хуманости и законитости, а не на формалним одлукама без адекватног праћења;
- Успоставља се могућност независне провере услова лечења и поступања са пацијентима;
- Јача се правна сигурност у поступцима вештачења и процене урачунљивости;
- Смањује се ризик од произвољне или неадекватне примене мере, као и од прекомерног трајања мера лишавања слободe.

Закон тиме доприноси испуњавању обавеза Републике Србије према домаћем уставноправном оквиру и међународним стандардима у области људских права и менталног здравља, нарочито у контексту недискриминације и правичног поступања према психички оболелим лицима.

2. Принципи транспарентности и правде

Транспарентност

Принцип транспарентности подразумева да све активности државних органа, нарочито када се односе на примену мера које утичу на слободу и здравље појединаца, морају бити:

- **јавно проверљиве,**
- **основане на јасним процедурама и правилима,**
- **доступне надзору и анализи од стране јавности и стручне заједнице.**

Овим законом се транспарентност обезбеђује кроз следеће механизме:

- Јавни и годишњи извештаји Савета који се достављају Влади и објављују на званичном сајту;
- Могућност организовања јавних расправа и консултација са организацијама цивилног друштва и стручњацима;
- Формирање *ad hoc* комисија које независно проверавају рад установа и услове у којима се примењују мере;
- Приступ релевантним подацима од стране Савета, укључујући податке од судова, здравствених установа и других органа.

Правда (поштено поступање)

Принцип правде подразумева:

- **једнак третман свих лица**, без дискриминације на основу менталног стања;
- **обезбеђење адекватног правног и здравственог третмана** лицима којима су изречене мере безбедности;
- **правовремено, стручно и хумано поступање** институција;
- **заједничку одговорност здравственог и правосудног система** за добробит и права тих лица.

Увођењем Савета као надзорног тела, закон доприноси праведнијем систему кривичноправне заштите, јер:

- спречава произвољност и злоупотребу мера,
- подстиче стручност и контролу у вештачењу,
- успоставља равнотежу између заштите друштва и поштовања достојанства појединца.

На тај начин се системски гради **поверење јавности у институције**, а особама са менталним сметњама се обезбеђује праведан третман, у складу са стандардима хуманости и владавине права.

3. Усклађивање са правним системом ЕУ

Доношењем Закона о оснивању Савета за надзор примене медицинских мера у кривичном праву, Република Србија наставља процес усаглашавања својих закона и институционалних механизма са стандардима Европске уније, што је један од кључних услова за приступање и интеграцију у ЕУ.

Кључне тачке усклађивања:

1. Заштита људских права и слобода

Закон у потпуности поштује основне принципе заштите људских права прописане у:

- Хартии о основним правима Европске уније (Charter of Fundamental Rights of the European Union),
- Европској конвенцији о људским правима,
- Судској пракси Европског суда за људска права (ЕСПЛ).

2. Принципи владавине права и праведног суђења

Усклађује се са правним захтевима о правичном суђењу, праву на правну помоћ, као и обавезама у погледу примене мера које утичу на слободу лица, у складу са директивама и стандардима ЕУ.

3. **Независност и професионалност**

Формирање Савета и његова структура гарантују независност и стручност у поступању, што је у складу са захтевима ЕУ о одвојености судских, здравствених и надзорних функција.

4. **Транспарентност и јавна контрола**

Увођење редовног годишњег извештавања, јавних расправа и механизма јавног надзора одражава европске стандарде доброг управљања и одговорности институција.

5. **Јачање сарадње међу институцијама**

Закон промовише ефикасну координацију између судова, здравствених установа и надзорних тела, што одговара европским политикама интегрисаног приступа у области кривичног права и здравствене заштите.

4. **Заштита приватности и личних података**

Закон о оснивању Савета за надзор примене медицинских мера у кривичном праву посвећује посебну пажњу заштити приватности и личних података лица која су обухваћена мерама безбедности медицинског карактера.

Кључне одредбе у вези са заштитом приватности:

1. **Поштовање права на приватност**

Савет, као и све институције укључене у примењивање медицинских мера, дужни су да обезбеде заштиту права на приватност свих лица, у складу са националним законима и међународним стандардима.

2. **Обрада личних података у складу са Законом о заштити података о личности**

Сви подаци које Савет прикупља, обрађује и чува морају бити у складу са Законом о заштити података о личности Републике Србије, као и са Општом уредбом о заштити података (GDPR) Европске уније, која је примењива у оквиру процеса усаглашавања.

3. **Ограничавање приступа подацима**

Приступ личним и здравственим подацима имају само овлашћена лица која су укључена у рад Савета или у рад надзорних и стручних комисија, уз поштовање принципа потребе за знањем.

4. **Тачност и ажурност података**

Савет је обавезан да води тачне, потпуне и ажурне евиденције, како би се обезбедила поузданост информација које се користе у поступцима и извештајима.

5. **Безбедност података**

Мере заштите укључују техничке и организационе мере за спречавање неовлашћеног приступа, злоупотребе, губитка или оштећења података.

6. Права лица на приступ и исправку података

Лица која су обухваћена мерама имају право да траже увид у своје личне податке, као и исправку нетачних података у складу са законом.

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума

У циљу обезбеђења ефикасне имплементације овог закона и усклађивања националног законодавства са обавезама предвиђеним Споразумом о приступању и другим релевантним међународним и регионалним актима, предвиђа се следећи прелазни рок:

1. Рок за усклађивање законодавства

Влада Републике Србије је дужна да у року од **18 месеци** од дана ступања на снагу овог закона изврши све потребне измене и допуне релевантних законских и подзаконских аката ради потпуног усклађивања са одредбама овог закона и захтевима Споразума.

2. Поступак и надзор

Током прелазног периода, Савет ће редовно извештавати Владу Републике Србије о напретку у имплементацији овог закона и усклађивању законодавства, укључујући идентификацију евентуалних проблема и препоруке за њихово отклањање.

3. Преходна примена одредби

Док траје прелазни рок, све одредбе овог закона примењују се у складу са могућностима институција, уз посебан нагласак на обезбеђивање права и заштиту лица која су под медицинским мерама безбедности.

4. Контрола и ревизија

По истеку прелазног рока, вршиће се стручна процена и евентуална ревизија законодавних и институционалних решења, како би се осигурало да су све одредбе у потпуности спроведене и да се испуњавају стандарди предвиђени Споразумом.

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума

Потпуно усклађено. /

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније. 2022-100

Овај закон о оснивању Савета за надзор примене медицинских мера у кривичном праву представља важан корак у процесу усаглашавања националног законодавства са правним тековинама Европске уније, у складу са циљевима дефинисаним у **Националном програму за усвајање правних тековина Европске уније (НПА)** за период **2022-2026.**

Кључне везе са НПА:

1. **Унапређење система заштите људских права и основних слобода**
Закон доприноси јачању механизма заштите права лица која су подвргнута медицинским мерама у кривичном праву, што је у складу са приоритетима НПА у области владавине права и људских права.
2. **Усклађивање са стандардима ЕУ у области заштите података и приватности**
Имплементација овог закона унапређује усаглашеност националног законодавства са општим стандардима ЕУ, као што су GDPR и Хартија о основним правима ЕУ, што је такође један од важних циљева НПА.
3. **Јачање институционалних капацитета**
Оснивање Савета као независног тела за надзор представља корак ка јачању институционалне структуре која ће омогућити ефикасну имплементацију и контролу примене законодавства, у складу са препорукама НПА.
4. **Подршка процесу приступања ЕУ**
Спровођење овог закона олакшава процес приступања Србије Европској унији, јер обезбеђује транспарентност, одговорност и поштовање основних права у области кривичног права и здравствене заштите.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

У поступку усвајања овог закона, извршена је анализа усаглашености са релевантним примарним изворима права Европске уније, посебно у областима које се односе на заштиту људских права, здравствену заштиту и правду.

Примарни извори права ЕУ који су узети у обзир:

1. **Уговор о функционисању Европске уније (TFEU)**
Чланови који се односе на заштиту људских права, здравствену политику и координацију у кривичном праву и правди.
2. **Повеља о основним правима Европске уније**
Посебно одредбе које се тичу права на здравље, права на приватност, заштите података и права на фер суђење.
3. **Лисабонски уговор**
Који је учврстио обавезу поштовања Повеље као правно обавезујућег документа.

Оцена усклађености:

- Закон је у значајној мери усклађен са наведеним примарним изворима права, јер обезбеђује:
 - Заштиту људских права и достојанства лица на која се примењују медицинске мере;
 - Поштовање права на приватност и заштиту личних података у складу са стандардима ЕУ;
 - Јасне и транспарентне процедуре надзора које гарантују фер и правично поступање.
- Иако је закон у великој мери усклађен, препоручује се континуирана ревизија и праћење примене ради потпуног усаглашавања са свим релевантним актима ЕУ у будућности.

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

У процесу израде овог закона разматрани су и релевантни секундарни извори права Европске уније, који садрже конкретне прописе, смернице и регулативе од значаја за примену медицинских мера у кривичном праву и заштиту права лица.

Релевантни секундарни извори права ЕУ:

1. Регулатива и директиве о заштити података

- **Регулатива (ЕУ) 2016/679** – Општа регулатива о заштити података (GDPR), која поставља стандарде за заштиту личних података у свим секторима, укључујући и здравство.
- **Директива 2016/343 о правима осумњичених и окривљених у кривичном поступку**, која наглашава потребу заштите права и фер поступања.

2. Директива о права пацијената у прекограничној здравственој заштити

- **Директива 2011/24/ЕУ** о примену права пацијената у прекограничној здравственој заштити, која има за циљ осигурање квалитетне здравствене заштите и заштите пацијената.

3. Смернице Савета Европе и Европског суда за људска права

- Резолуције и препоруке у вези са заштитом људских права у области криминалне правде и примене мера безбедности.

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима

Поред примарних и секундарних извора права, приликом израде овог закона узети су у обзир и други релевантни извори права Европске уније који утичу на усклађеност и примену закона у области кривичног права, здравствене заштите и заштите људских права.

Остали извори права ЕУ укључују:

- 1. Правосудна пракса Суда правде Европске уније (CJEU)**
 - Одлуке и пресуде Суда правде које тумаче и примену правних аката ЕУ, посебно у областима заштите права и слобода појединца, као и усклађености националних прописа са правом ЕУ.
- 2. Стандарди и препоруке Европске комисије и Европског парламента**
 - Препоруке и стратешки документи који се односе на унапређење права осумњичених у кривичном поступку, као и заштиту здравља и права пацијената.
- 3. Међународни уговори и споразуми у које је укључена Европска унија**
 - Споразуми који утичу на сарадњу у области кривичног права и заштите људских права, као и у области заштите приватности и медицинске етике.

Оцена усклађености:

- Закон је у складу са правосудном праксом Суда правде ЕУ јер обезбеђује механизме заштите људских права и транспарентност у поступцима примене медицинских мера, чиме се поштују основни принципи правде и владавине права.
- Усвајање препорука и смерница Европске комисије и Парламента у погледу права пацијената и људских права додатно јача квалитет и ефикасност примене закона.
- Закон предузима кораке у складу са међународним споразумима, омогућавајући сарадњу и размену података са другим државама и институцијама у складу са европским стандардима.

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу.
6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?
7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?
8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа њихово мишљење о усклађености.

Београд, 26.09.2025.

НАРОДНА ПОСЛАНИЦА

Славица Радовановић

Сл. Радовановић